

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobkyně: **E. E.**, nar. dne x, státní příslušnost Mongolsko, t. č. x, zastoupené JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Veleslavínova 55/12, 301 00 Plzeň, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2013, č. j. OAM-256/LE-BE02-HA08-2013,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Ustavené zástupkyni žalobkyně JUDr. Anně Doležalové, MBA, se přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 10.200 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně se žalobou podanou dne 12. 12. 2013 a doplněnou podáním ze dne 14. 1. 2014 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2013, č. j. OAM-256/LE-BE02-HA08-2013 (dále jen „napadené rozhodnutí“), a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobních bodech shrnula, že byla v zemi svého původu pronásledována skupinou osob, které příslušely k Mongolské lidové revoluční straně (dále jen „MLRS“), protože ve volební kampani před volbami konanými v roce 2004 jako členka hnutí Ikh Mongol podporovala Demokratickou stranu Mongolska. Ve volební kampani upozornila na zločiny

spáchané členy MLRS, a proto po skončení voleb čelila výhrůžkám neznámých osob, které žalobkyni telefonovaly a hrozily jí usmrcením. Z obav o svůj život žalobkyně opustila Mongolsko a vycestovala do tuzemska. Později se dozvěděla, že jedna ze studentek, která se společně se žalobkyní v roce 2004 podílela na předvolební kampani, byla v roce 2009 napadena a znásilněna. Žalobkyně vytkla žalovanému, že v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vydává za důvody její podpory Demokratické straně Mongolska předvolební slib této strany snížit školné na vysokých školách, ač ve skutečnosti žalobkyně tuto politickou stranu podporovala bez ohledu na její předvolební sliby. Žalobkyni varoval významný představitel hnutí Ikh Mongol před hrozbou msty ze strany členů Mongolské lidové revoluční strany a žalobkyně se také opakovaně stala předmětem jejich výhrůžek. Žalobkyně má za bezvýznamné pro úsudek o azylových důvodech, zda snad v současné době žalobkyni nehrozí pronásledování, pokud nyní ve volbách zvítězila Demokratická strana Mongolska, kterou žalobkyně v roce 2004 podporovala, protože určující byly poměry v zemi původu žalobkyně v době, kdy ji opustila, tj. v roce 2004. V té době se žalobkyně nemohla dobře obrátit o ochranu na státní orgány Mongolska, protože jí vyhrožovali členové politické strany, která v Mongolsku vládla. Bylo tedy vyloučeno, aby jí státní orgány ovládané členy této strany účinně poskytl pomoc.

V poměru k podmínkám udělení doplňkové ochrany pak žalovaný podle žalobkyně podcenil skutková tvrzení žalobkyně o jejím pronásledování ze strany členů MLRS a opomněl uvážit význam obav žalobkyně. Žalobkyně považuje za podstatný pro závěr o předpokladech pro udělení doplňkové ochrany též svůj rodinný život na území České republiky. Její vycestování by odporovalo mezinárodním závazkům České republiky potud, že by v rozporu s čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nerespektovalo právo žalobkyně na soukromý a rodinný život. Z tohoto hlediska má za to, že se žalovaný věci vůbec nezabýval a omezil se na konstatování, že žalobkyně se svým manželem může vést společný život i v zemi svého původu. Přitom neuvážil nejen případné právní, ale ani skutkové překážky takového postupu, zejména nedostatek finančních prostředků na cestu zpět do země původu, nedostatek sociálních a rodinných vazeb v zemi původu apod. Žalobkyně i její manžel žijí v České republice poměrně dlouhou dobu a po manželovi žalobkyně lze vycestování do Mongolska sotva požadovat.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě poukázal na to, že žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany až po deseti letech pobytu zde poté, co bylo rozhodnuto o jejím správním vyhoštění. Zdůraznil, že po volbách konaných v roce 2012 vládne v zemi jejího původu politická strana, jejíž podporou v roce 2004 si žalobkyně měla přivodit obtíže, jež vylicila jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Mimoto výhrůžný telefonát z doby před deseti lety sám o sobě nemůže být dostatečným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a to tím spíše, že se žalobkyně vůbec neobrátila na státní orgány země svého původu se žádostí o ochranu. Současnou situaci v zemi původu žalobkyně je podle žalovaného třeba zohlednit jak v poměru k udělení azylu, tak v poměru k udělení doplňkové ochrany.

Žalobkyně v replice k vyjádření žalovaného k žalobě zopakovala, že výhrůžkám v zemi svého původu čelila opakovaně, a setrvala na stanovisku, že pro úsudek o pronásledování jsou rozhodující skutkové okolnosti, jež se vážou k době, kdy žadatel opustil zemi svého původu. Pokud jde o její rodinný život, znovu vytkla žalovanému, že se v žalobou napadeném rozhodnutí nevypořádal se všemi rozhodnými hledisky pro závěr o udělení doplňkové ochrany.

Krajský soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, protože v projednávané věci žalobkyně souhlasila s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání a o žalovaném se má za to, že s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání souhlasí (§ 51 odst. 1, věta druhá s. ř. s.).

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně učinila prohlášení o mezinárodní ochraně dne 19. 9. 2013. Podáním ze dne 23. 9. 2013 požádala o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvod podání žádosti žalobkyně vylíčila svou účast ve volební kampani v roce 2003, během níž mezi voliče šířila informace o zločinech spáchaných členy Mongolské lidové revoluční strany. Z tohoto důvodu se stala terčem výhrůžek a nátlaku, v jejichž důsledku z Mongolska dne 22. 12. 2004 odejela. V roce 2010 se chtěla do Mongolska vrátit, aby v zemi svého původu uzavřela sňatek a založila rodinu, avšak od svých známých, kteří byli stejně jako žalobkyně členy hnutí Ikh Mongol, se dozvěděla, že po ní MLRS stále pátrá. Proto od úmyslu vrátit se do Mongolska upustila. Z těchto důvodů se do Mongolska nechce vrátit ani nyní. Při pohovoru o podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany konaném dne 1. 10. 2013 žalobkyně uvedla, že cílem hnutí Ikh Mongol (Velké Mongolsko), které vzniklo v roce 2002, bylo informovat voliče o nezákonných činnostech Mongolské lidové revoluční strany. Žalobkyně sama se do této činnosti zapojila v rámci volební kampaně v roce 2004. Její kamarádka z tohoto důvodu napadli neznámí útočníci a ona spolu se svým bratrem opustili Mongolsko (totéž doporučili i žalobkyni). Žalobkyně sama byla dvakrát terčem telefonních výhrůžek, naposledy koncem září 2004. Z obav o život potom z Mongolska odejela. V roce 2010 se chtěla do Mongolska vrátit, avšak dozvěděla se, že její známá, která se rovněž podílela na volební kampani, byla v roce 2009 napadena a znásilněna. Přitom útočníci prý nezapomněli ani na žalobkyni.

Výše uvedené okolnosti žalobkyně shrnula ještě ve vlastnoručně sepsaném přípisu doručeném krajskému soudu prostřednictvím zástupkyně dne 17. 9. 2014, který doplnila rovněž fotokopii svých členských průkazů Velké Mongolsko a Sdružení svoboda a čest.

Žalovaný napadeným rozhodnutím žalobkyni mezinárodní ochranu neudělil. Dospěl přitom k závěru, že žalobkyně není pronásledována za uplatňování politických práv a svobod. Zdůraznil při tom, že jmenovaná měla být vystavena pouze telefonním výhrůžkám, že nikdy nepřišla do styku s jejich původci. Dále konstatoval, že se na státní orgány země svého původu s žádostí o ochranu nikdy neobrátila, namísto toho vycestovala ze země. Podle žalovaného přitom sotva mohla skutečně pociťovat poměry v zemi svého původu palčivě, neboť o udělení mezinárodní ochrany nepožádala bezprostředně po příjezdu do České republiky, ale až po mnoha letech pobytu zde, kdy již byla ohrožena správním vyhoštěním. Z tohoto důvodu označil žalovaný skutková tvrzení žalobkyně za nevěrohodná a spatřoval v nich pouze součást úsilí žalobkyně o legalizaci jejího pobytu v České republice. Poukázal rovněž na okolnost, že Demokratická strana Mongolska, kterou měla žalobkyně podporovat, zvítězila ve volbách konaných v roce 2012, a již z tohoto důvodu nemůže žalobkyni v zemi jejího původu hrozit pronásledování. Obdobné závěry přijal žalovaný v poměru k řešení otázky, zda žalobkyně má odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů. Za bezvýznamná z hlediska důvodů pro udělení azylu pak žalovaný považoval skutková tvrzení žalobkyně o jejím sňatku. Podle žalovaného, má-li žalobkyně zájem setrvat v tuzemsku, aby mohla vést společný život se svým manželem, může zvolit postupy podle právních předpisů o pobytu cizinců, avšak tyto postupy nelze nahrazovat udělením azylu. Žalovaný rovněž neshledal důvody zvláštního zřetele hodné k udělení azylu žalobkyni, protože nezjistil, že by byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků

žalobkyně, nezjistil ani humanitární důvody k udělení azylu žalobkyni. Za takový důvod žalovaný nepovažoval pouhý zájem žalobkyně vést společný život s manželem v České republice. Konečně v poměru k doplňkové ochraně žalovaný uzavřel, že žalobkyni by nehrozilo nebezpečí vážné újmy po vrácení do státu, jehož je státním občanem. Z informace Ministerstva zahraničních věcí žalovaný zjistil, že osoby, které neúspěšně žádaly o udělení mezinárodní ochrany, ani osoby, které se navrátily po dlouhodobém pobytu v zahraničí, nejsou v Mongolsku vystaveny z tohoto důvodu postihu. Poukázal na to, že státní orgány Mongolska dosud nejevily o žalobkyni žádný zájem, naopak vyhověly její žádosti o prodloužení platnosti cestovního pasu a žalobkyně v roce 2012 na velvyslanectví Mongolska v Praze uzavřela sňatek. Sotva by tedy bylo možné očekávat, že by se po návratu do země svého původu stala předmětem pronásledování. Vycestování žalobkyně by pak neodporovalo ani mezinárodním závazkům České republiky. Žalovaný neshledal ani jiné důvody pro udělení doplňkové ochrany žalobkyni.

Krajský soud po zjištění, že rozhodnutí napadené žalobou je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. s. ř. s. a žaloba byla podána v otevřené lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, tj. před uplynutím patnácti dnů od doručení napadeného rozhodnutí žalobkyni, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání tohoto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Žalobní body v projednávané věci směřují proti úsudku žalovaného o azylových důvodech podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu a o podmínkách pro udělení doplňkové ochrany.

Podle § 10 odst. 1 zákona o azylu se řízení o udělení mezinárodní ochrany zahajuje podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany na tiskopise uvedeném v příloze č. 1 tohoto zákona. Podáním žádosti se rozumí vyplnění tiskopisu cizincem s pověřeným pracovníkem ministerstva vnitra. Žádost o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn podat cizinec, jenž učinil prohlášení o mezinárodní ochraně (§ 10 odst. 2 zákona o azylu).

Azyl se podle § 12 zákona o azylu cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Doplňková ochrana se podle § 14a odst. 1 zákona o azylu udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích

mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 zákona o azylu).

Podle § 2 odst. 9 zákona o azylu se původcem pronásledování nebo vážné újmy (§ 14a zákona o azylu) rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.

V projednávané věci žalobkyně skutkově tvrdila, že se v roce 2004 stala předmětem výhrůžek, a to v důsledku své politické činnosti, jež spočívala v tom, že podporovala Demokratickou stranu Mongolska ve volební kampani proti MLRS. V rámci volební kampaně žalobkyně poukazovala na nezákonnou činnost (zločiny) členů MLRS. Jakkoli žalobkyně skutkově netvrdila, že by snad původcem těchto výhrůžek byla MLRS sama, domnívala se, že osoby, které jí vyhrožovaly, byly příslušníky této strany. Původcem pronásledování může být jak strana nebo organizace ovládající stát, tak i soukromá osoba. V druhém z uvedených případů však k samotnému pronásledování musejí přistoupit další skutkové okolnosti, z nichž lze uzavřít, že státní orgány nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním.

Z obsahu správního spisu se podává (Vývoj Mongolska od roku 1997), že Demokratická strana Mongolska vznikla v roce 2000 sloučením Mongolské národně demokratické strany a Mongolské sociálně demokratické strany, které v letech 1996 až 2000 tvořily vládní koalici. Ve volbách konaných v roce 2004 zvítězila Mongolská lidová revoluční strana těsně před Demokratickou stranou Mongolska. Tyto dvě politické strany poté vytvořily koaliční vládu, která se rozpadla v roce 2006 po demisi ministrů za Mongolskou lidovou revoluční stranu. K obnovení jejich koalice došlo v roce 2008. Ve volbách konaných v roce 2012 Demokratická strana Mongolska zvítězila a vytvořila vládní koalici s Koalicí spravedlnost. Žalobkyně opustila Mongolsko dne 22. 12. 2004. Již dne 13. 8. 2004 však Demokratický svaz Vlast, jejíž součástí byla i Demokratická strana Mongolska podporovaná žalobkyní, uzavřela koaliční dohodu s MLRS a dne 20. 8. 2004 se předsedou vlády stal Cachjagín Elbegdordž, předák dosud opozičního Demokratického svazu Vlast. Z toho vyplývá, že po volbách v roce 2004 se Demokratická strana Mongolska jako součást Demokratického svazu Vlast stala součástí vládní koalice spolu s MLRS, která v Mongolsku vládla mezi lety 1996 a 2000. Skutkové tvrzení žalobkyně, že jí v zemi jejího původu hrozilo pronásledování za uplatňování politických práv a svobod v rámci volební kampaně před volbami konanými v roce 2004, se již z tohoto hlediska nejeví jako dostatečně pravděpodobné, protože v době, kdy opustila Mongolsko, byla jí podporovaná politická strana součástí vládní koalice.

Z popisu vývoje Mongolska od r. 1997 lze mimoto vysledovat v podstatě pravidelné střídání jednotlivých politických stran v čele vlády, jakkoli nelze přehlédnout, že některé volby provázely násilnosti (srov. protesty proti výsledkům voleb konaných v roce 2008, avšak i po těchto volbách vznikla koalice MLRS a Demokratické strany Mongolska). S přihlédnutím ke skutkovým tvrzením žalobkyně v řízení před žalovaným a podkladům opatřeným žalovaným v řízení, jehož výsledkem je rozhodnutí žalovaného, proti němuž směřuje žaloba v projednávané věci, nelze jen z okolnosti, že v době vycestování žalobkyně

z Mongolska byl prezidentem republiky člen MLRS, usoudit, že žalobkyně byla (či mohla být) předmětem pronásledování pro uplatňování svých politických práv a svobod. Jinak vyjádřeno, je nepravděpodobné, že by žalobkyně byla vystavena pronásledování pro podporu jedné ze stran vládní koalice.

Veden shodnými úvahami jako v poměru k azylovému důvodu vyjádřenému v § 12 odst. 1 písm. a) zákona o azylu soud uvážil i o důvodu podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Za stavu, kdy jí podporovaná politická strana přísluší k vládní koalici, se strach žalobkyně z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství žalobkyně má, jeví jako neodůvodněný, pramení-li z obav před následky její činnosti ve volební kampani, kterou žalobkyně vyvíjela v prospěch takové politické strany.

Pokud by původci výhrůžek žalobkyni byly ryze soukromé osoby nespojené se státní mocí, mohlo by jít o pronásledování jako azylově významný důvod v projednávané věci jen za předpokladu, že ohrožení života či svobody žalobkyně by bylo přičitatelné státní moci, která by byla jeho původcem či je podporovala nebo tolerovala, případně by nebyla schopna proti němu zakročit (k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2004, sp. zn. 2 Azs 15/2004). Žalobkyně se však ani v rovině vlastních skutkových tvrzení uplatněných v řízení před žalovaným nepokusila obrátit se na státní orgány země svého původu, s tím, že původci výhrůžek byli příslušníky vládní Mongolské lidové revoluční strany, a proto by sotva mohla od státních orgánů ovládaných touto politickou stranou očekávat pomoc nebo ochranu. Se zřetelem ke skutkovému stavu zjištěnému již v řízení před žalovaným sice nelze zpochybnit skutkové tvrzení žalobkyně, že Mongolská lidová revoluční strana byla vládní stranou v době, kdy měla být žalobkyně terčem výhrůžek, avšak žalobkyně přehlíží, že šlo o vládní koalici, jejíž součástí se stala i Demokratická strana Mongolska, kterou žalobkyně podporovala. Nic proto nenasvědčuje, že by případný pokus žalobkyně obrátit se na státní orgány Mongolska se žádostí o pomoc (ochranu) byl již na prvý pohled nutně bezúspěšný. Ostatně státní orgány Mongolska vycházely žalobkyni vstříc i v době, kdy pobývala v tuzemsku, jak o tom svědčí sňatek žalobkyně uzavřený na velvyslanectví Mongolska v Praze, jakož i prodloužení platnosti jejího cestovního dokladu k žádosti žalobkyně.

Nelze rovněž přehlédnout, že skutkové okolnosti, na kterých žalobkyně buduje závěr o důvodech pro udělení azylu, nastaly (měly nastat) devět let před podáním žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu. Žádné další skutečnosti, které by měly nastat později, žalobkyně netvrdí, s výjimkou dohadů a zprostředkovaných informací o tom, že snad neznámé osoby, které jí vyhrožovaly, na ni nezapomněly. Nadto tato skutková tvrzení žalobkyně zůstala v obecné rovině. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí přiléhavě poukázal na to, že žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany až po dlouholetém pobytu v tuzemsku ve zjevné souvislosti s hrozbou správního vyhoštění, a správně odkázal též na závěry rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu, který v takových okolnostech spatřuje nepřímý důkaz o tom, že cizí státní příslušník, který žádá o udělení mezinárodní ochrany s takovým časovým odstupem, nepociťuje poměry v zemi svého původu natolik palčivě (k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, sp. zn. 3 Azs 119/2004). To odpovídá i skutkovým okolnostem v projednávané věci. Důvody, které žalobkyně uváděla v prospěch udělení azylu, se s přihlédnutím ke zjištění o politických v poměrech v zemi jejího původu nemohly jevit jako azylově významné a žalobkyně je sama nemohla pociťovat jako naléhavé, jinak by byla o mezinárodní ochranu požádala, jakmile opustila zemi svého původu.

Poukazuje-li žalobkyně na závěry přijaté Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 3. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 2/2014 (správně 2 Azs 2/2004, uveřejněném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 260/2004), nedocenila právě časový odstup mezi okamžikem, kdy žalobkyně opustila zemi svého původu, a dobou podání žádosti o mezinárodní ochranu. Je tomu tak proto, že udělení azylu je vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti definované v § 2 odst. 8 zákona o azylu nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu. Jestliže však od odchodu žalobkyně ze země jejího původu do podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany uplynulo téměř devět let, sotva by žalobkyně mohla očekávat, že při úvaze o azylově významných důvodech žalovaný odhlédne od poměrů v zemi původu žalobkyně v době, kdy požádala o udělení mezinárodní ochrany. Potud žalovaný správně poukázal na skutečnost, že Demokratická strana Mongolska zvítězila ve volbách konaných v roce 2012. Ostatně i po těchto volbách vytvořila vládní koalici s uskupením Spravedlnost (v němž má hlavní úlohu MLRS) a dne 10. 8. 2012 byl jmenován nový ministerský předseda. Úsudek žalovaného o tom, že se u žalobkyně nedostává azylových důvodů, je tedy správný.

Pokud žalobkyně vytýká žalovanému, že nesprávně hodnotil její obavy z jednání členů MLRS vůči její osobě, pokud jde o důvody doplňkové ochrany, pak soud konstatuje, že obavy žalobkyně se zakládají na týchž skutkových tvrzeních, jaká byla předmětem hodnocení z hlediska azylových důvodů.

Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Což neznamená, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (tzn., že test přiměřené pravděpodobnosti představuje nižší důkazní standard než v civilních věcech). Tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté (tj. že test přiměřené pravděpodobnosti představuje a fortiori i nižší důkazní standard než standard nade vší pochybnost v trestních věcech, nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným. Reálným nebezpečím (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení skutečné nebezpečí) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. Test reálného nebezpečí je vůči žadateli přísnější než test přiměřené pravděpodobnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 2 Azs 71/2006).

V testu reálného nebezpečí však obavy žalobkyně neobstojí, a to z obdobných důvodů, pro něž neobstály z azylově významných hledisek. Je tomu tak proto, že se zřetelem k politickým poměrům v zemi původu žalobkyně se nejedná jako reálné, že by žalobkyně byla vystavena skutečnému nebezpečí vážné újmy v důsledku podpory jedné z vládních stran ve volební kampani před volbami konanými v roce 2004. Jednání soukromých osob vůči žalobkyni by pak bylo možno považovat za pronásledování, jen pokud by se státní orgány vůbec nesnažily stížnost žalobkyně vyřídit a žalobkyně by neuspěla ani se stížností na takový postup a na kriminální činnost soukromých osob u instančně nadřízených orgánů nebo u jiných orgánů povolaných k ochraně občanů. Neučinila-li žalobkyně pokus o zajištění své

ochrany i tímto způsobem, resp. pokud nehledala pomoc opakovaně nebo u více relevantních státních nebo nevládních institucí, nelze dospět k závěru, že by jednání soukromých osob, kterému byla vystavena a které je nepochybně zavrženíhodné, bylo mongolským státem podporováno, trpěno nebo že by proti němu jeho státní orgány nebyly schopny poskytnout adekvátní ochranu (k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2005, sp. zn. 3 Azs 412/2004). Ani zde nelze odhlédnout rovněž od délky doby, která uplynula od okamžiku, kdy měly nastat skutkové okolnosti vyličené žalobkyní.

Se zřetelem k žalobním bodům uplatněným v projednávané věci je dále soudnímu přezkumu otevřena otázka, zda vycestování žalobkyně odporuje mezinárodním závazkům České republiky podle § 16 odst. 2 písm. d) zákona o azylu, jestliže manžel žalobkyně legálně pobývá v tuzemsku, a žalobkyně má právo na respektování svého soukromého a rodinného života. Žalobkyně potud vytýká žalovanému, že se dostatečně nevypořádal s tímto důvodem pro udělení doplňkové ochrany, zejména se nezabýval skutkovými překážkami pro vycestování žalobkyně a jejího manžela do Mongolska, jako jsou nedostatek finančních prostředků nebo chybějící sociální a rodinné vazby v zemi původu.

Soud se nejprve zabýval otázkou, zda – v obecné rovině – je vůbec právo na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod významné pro důvody udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

V rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu dosud není zcela ustáleno posuzování otázky, v jakém rozsahu a za jakých okolností může porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který zakotvuje právo na respekt k rodinnému a soukromému životu, představovat porušení mezinárodních závazků České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud měl zpočátku k této právní otázce restriktivní přístup, kdy bez výhrad přejímal svou judikaturu k (nyní zrušenému) § 91 zákona o azylu, který upravoval tzv. překážky vycestování, přičemž tato judikatura nepovažovala porušení čl. 8 Úmluvy vůbec za „azylově relevantní“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, sp. zn. 2 Azs 30/2007). Tato názorová linie nebrala ohled mimo jiné ani na důvodovou zprávu k novele, která institut doplňkové ochrany do zákona o azylu zavedla (zákon č. 165/2006 Sb.) a která uváděla: „*Nad rámec kvalifikační směrnice se proto doplňuje do definice vážné újmy, že za vážnou újmu se bude považovat i situace, pokud by vycestování cizince nebylo možné s ohledem na závazky plynoucí z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána. Tradičně půjde např. o situace, kdy vycestování není možné s ohledem na respektování soukromí a rodinného života, tak jak je zakotveno v čl. 8 Úmluvy.*“ Nejvyšší správní soud později tento směr úvah zčásti opustil a v určitých typově vymezených případech (zejména pokud by ke znemožnění rodinného, případně soukromého, života cizince došlo po jeho vycestování v zemi původu) porušení čl. 8 Úmluvy neudělením doplňkové ochrany připustil. Stalo se tak zejména v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, sp. zn. 5 Azs 46/2008, kde Nejvyšší správní soud uvedl, že je třeba rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky České republiky bylo samotné vycestování cizince [...], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestování cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území České republiky podle zákona o pobytu cizinců. [...] Z dikce § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců vyplývá,

že právě toto ustanovení primárně chrání práva cizince na soukromý a rodinný život vyplývající z čl. 8 Úmluvy, nikoliv ustanovení § 179 odst. 2 písm. d) zákona o pobytu cizinců, které upravuje důvod znemožňující vycestování cizince pro rozpor takového vycestování s mezinárodními závazky České republiky, ani jemu svou dikcí odpovídající ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, upravující obdobně formulovaný důvod udělení doplňkové ochrany, neboť je zřejmé, že obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území České republiky může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území České republiky vytvořil. Dále Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvedl, že při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území České republiky takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky. Tuto linii úvah následuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, sp. zn. 9 Azs 5/2009. Tato, stále ještě poměrně zúžená interpretace § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu ve vztahu k možnému porušení čl. 8 Úmluvy se však stala terčem kritiky ze strany doktríny, která nabídla argumentační východiska pro rozšíření doplňkové ochrany podle citovaného ustanovení na jakákoliv porušení čl. 8 Úmluvy (srov. Kosař, D., Molek, P., Honusková, V., Jurman, M., Lupačová, H.: Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 197 – 198). V tuto chvíli nelze předvídat další vývoj judikatury, nicméně není možno přehlédnout, že např. v rozsudku ze dne 25. 1. 2013, sp. zn. 5 Azs 7/2012, již Nejvyšší správní soud vykročil směrem k dalšímu rozšíření toho, co je možno chápat jako možné porušení čl. 8 Úmluvy odůvodňující udělení doplňkové ochrany, když ve věci vietnamské žadatelky o azyl, která žila v České republice s manželem a dítětem, oba vietnamské státní příslušnosti, uvedl, že obecně jistě platí, že důvody doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o pobytu cizinců jsou subsidiární vůči pobytovým oprávněním podle zákona o pobytu cizinců, nicméně v daném případě z vyjádření žalovaného v průběhu řízení před soudem vyplynulo, že stěžovatelka sice požádala o povolení k dlouhodobému pobytu, ovšem tato žádost byla zamítnuta. V daném případě tedy bylo namístě zabývat se i důvody, které vedly k zamítnutí žádosti o dlouhodobý pobyt. Pokud by totiž bylo zjištěno, že jsou u stěžovatelky dány takové objektivní skutečnosti, které jí brání v udělení povolení k pobytu, nelze předpokládat, že by jí v budoucnu mohlo být povolení k pobytu vydáno (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 6 Azs 15/2013).

Žalobkyně však ani v žalobě proti rozhodnutí žalovaného netvrdí žádné jednotlivé skutkové překážky, které by jí nebo jejímu manželovi bránily v návratu do země původu, nýbrž pouze v obecné rovině vytýká žalovanému, že se v poměru k důvodům doplňkové ochrany nezabýval možnými skutkovými překážkami vedení rodinného života žalobkyně a jejího manžela v Mongolsku. Je však třeba poukázat na to, že ani v řízení před žalovaným sama žádnou takovou překážku neuvedla. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně uvedla, že má v zemi svého původu matku, se kterou krátce před pohovorem telefonovala. Z uvedeného je tedy zřejmé, že žalobkyně má dosud sociální vazby v zemi svého původu, a proto nelze usoudit na jejich nedostatek jako faktickou překážku pro její návrat do Mongolska. Žalobkyně pak v řízení před žalovaným žádnou jinou skutkovou okolnost, z níž by bylo možné usuzovat na faktickou překážku návratu žalobkyně do země jejího původu, neuvedla.

Jakkoli žalovaný vycházel z výsledků rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu vyjádřených v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, sp. zn. 7 Azs 187/2004, dílem již

překonaných závěry přijatými v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2013, sp. zn. 5 Azs 7/2012, uveřejněném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 2836/2013, na které poukázala žalobkyně, zabýval se okolnostmi významnými z hlediska práva žalobkyně na respekt k jejímu soukromému a rodinnému životu i při úvaze o důvodech pro udělení doplňkové ochrany. Je tomu tak proto, že na důvody doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o pobytu cizinců je nutno nadále nahlížet jako na podpůrné v poměru k pobytovým oprávněním podle zákona o pobytu cizinců. Z tohoto hlediska se žalovaný s důvody udělení doplňkové ochrany vypořádal a v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí přesvědčivě vyložil, že žalobkyni se skýtají možnosti postupu podle právních předpisů o pobytu cizinců, jež nelze dobře nahradit udělením mezinárodní ochrany. Ostatně žalobkyně ani nepodala odpovídající návrh např. postupem podle § 122 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. I při následování vývoje výsledků rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu tedy závěry žalovaného přijaté v rozhodnutí napadeném žalobou v projednávané věci obstojí. Odtud vyplývá, že též v poměru k vytýkanému důvodu udělení doplňkové ochrany je úsudek žalovaného vyjádřený v žalobou napadeném rozhodnutí správný.

Se zřetelem k výše uvedenému, kdy se žalobkyni nepodařilo žalobními námitkami zpochybnit zákonnost napadeného rozhodnutí ani řízení, které jeho vydání předcházelo, a kdy soud nezjistil ani jiné vady, ke kterým by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti, nezbylo než podanou žalobu postupem podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému, kterému by jinak jako úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení, jejichž náhradu by mohl žádat, nevznikly.

Pod bodem III. výroku rozhodl soud o odměně ustanovenému právnímu zástupci žalobce ve výši 10.200 Kč, tj. za tři úkony právní služby po 3 100 Kč podle § 7 bod 5 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (tj. převzetí zastoupení, doplnění žaloby ze dne 14. 1. 2014 a replika k vyjádření k žalovanému ze dne 3. 3. 2014) a za tři režijní paušály po 300 Kč. Advokátka není plátcem DPH.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V Praze dne 15. září 2015

JUDr. Dalila Marečková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová